

Jubileul de 50 de ani

al

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Turțu, (com. Ugocia), 1 Ianuarie 1888.

Ca unu-lu, căruia — acum de 48 de ani — primul legendar român mi-a fost „Gazeta Transilvaniei” și dela a căreia cetire nu m'am abătut în totă viața mea, vinu și eu a ve ofta vietă îndelungată, ca să puteți conduce destinele națiunii române, pe care, și aici, la malurile Tisei, așa fierbinte o iubim. Salutare!

Daniilă Napolana,

par. prot. și asesoru consistorialu,
membru comit. comitatensu.

Ploesci, 1 Ianuarie 1888.

Gazetei Transilvaniei.

Te citeam încă în copilăria mea; ai deschis colonele tale inspirațiilor mele politice în anii juneții mele; acum, când am îmbetrănit ca și tine, cum așu tăce la jubileul tău, de a nu-ți ura vietă lungă și prosperă, o tu neobosită sentinela a Românismului?!

Antinescu.

Gazetei Transilvaniei

în Brașov.

Salutamă cu bucuria aniversarea a 50-a a bătăniei noastre Gazete, care, strecurându-se prin atâtea fatigii și vicisitudini, a ținut totdeauna sus drapelul național, luptându adese între împrejurări fatale cu o admirabilă abnegațiune contra asupritorilor și inamicilor noștri seculari. Fia ca acestu gloriosu trecut de unu jumătate de seculu să serve de modelu întru continuarea apărării drepturilor noastre naționale!

Dee ceriul ca Gazeta — presiunea Românilor — în infinita-i existență, pe care noi o dorim, să fie pururea stănea de basaltu în care să se refrângă toate uneltirile perfide pornite din ori ce parte asupra patriei și națiunii noastre.

Suntem de multu uniți, când în acestu solemn momentu ne împreunăm vocea cu a celorlalți frați ai noștri și implorăm Provedința să lungească vietă demnului sucesor a multu regretatului fundatoru Iacobu, actualului redactoru-editoru Dr. Aurel Mureșianu, ca viguros să pōta primi în persoană și aniversarea seculară dela națiunea sa iubită. *)

Buciumu, în 30 Decemvre 1887.

Iosif Ciura preot, Ioan Dandea cantor, Alexandru Danciu propriet. și directoru de mine, Dr. Aureliu Kisbacu, Alexandru Macaveiu proprietaru de mine, Nicolau Balesianu preot rom. gr. or., Candin Davidu proprietaru și directoru de mine, Ioan Macaveiu jun. in sp. societ. min. „Concordia”, Vasiliu Corpadi invetatoru pensionatu, Ioan Lupu invetatoru, Nicolae Jurca primaru, Ioan Iancu preot gr. or., Nicolae Adamoviciu preot gr. or., Ioan Todescu preot român, Gheorghe Candrea invetatoru, Ioan Macaveiu, Alexandru Danciu parochu în Bucium-Satu.

Bucuresci, 1 Ianuarie 1888.

Cu ocaziunea serbării jubileului de 50 de ani alu diarului

*) Acesta adresă, alu căreia cuprinsu ni s'a telegrafatu la 1 Ianuarie, o republicam după sun ni-a sositu mai târziu în scrisu, cu schimbările originale. Red.

D-vostre vă rog să primiți sincerile mele felicitări. Vă urez puteri îndelungate și sănătate deplină, ca să puteți urma pe calea începută încă multu ani înainte.

P. Dulcu.

Jaculu noblu, 5 Ianuarie 1888.

Credă în principiile mântuitoare ale „Gazetei Transilvaniei”, care prin vitejască luptă de o jumătate de seculu ne-a trecut dela întunereculu mortii la lumina vietă; preamărescu memoria glorioșilor luptători Baritu, Iacobu și Andreiu Mureșianu, er vrednicului lor sucesor, d-lui dr. Aurel Mureșianu, și companionilor săi de muncă și de luptă, le dorescu vietă lungă, perseveranță în luptă și învingere asupra contrariilor. Înainte cu Dumneșeu, căci poporul cu noi este, er noi cu D-vostre suntem! Ioan Poteanu, preot.

Iclodu-mare, 1 Ianuarie 1888.

Sit romana potens itala virtute propago. — Virgiliu.

Gratulez pe întemeietorii, sustinetorii și pe totu factorii fōiei „Gazetei Transilvaniei”, la jubileul ei de 50 de ani, care a fost luciferulu redeșteptării și alu desvoltării românismului preorisonulu politicu, er redactorii ei totu atâtea duci! Celora ce o mai conduc sănătate, virtute și curagi; celora ce o cetesc și sprijinescu perseveranță și puteri noue, și luptei ei isbēndă și trofeele de învingere.... Încă la multe jubilee, numai „hic murus ahaeneus esto!!!” cu Horatiu.

Ioan Papiru Popu,

protopopu, și totă familia sa.

Monoru, 8 Ianuarie 1888.

Domnule Redactoru! Vă urez dela Dumneșeu multu ani fericiti la jubileul de 50 ani celu serbēză bătăniei noastre mamă „Gazeta Transilvaniei”.

Vasiliu Onigașu, inv. popularu.

Lăpușulu ungurescu, 1 Ian. 1888.

Dumneșeu să vă dăruiască multu ani și putere, ca să ne puteți conduce la scopu.

Vasiliu Rebreanu, inv. român.

Teaca, 1 Ianuarie 1888.

Multu stimat d-le Redactoru! Vă dorescu ca principiile „Gazetei” propagate de 50 ani încōce în interesulu românismului, cătu mai curēndu să se și realizeze, și ceea ce părinții D-vostre au sēmēnatu, să vă țină bunulu D-șeu ca să puteți și secera, pentru îndestulirea noastră a tuturor!

Gregorju Vitēzu.

Piatra, com. Solnoc-Dobăca, 1 Ian. 1888.

Steagul Românismului, „Gazeta Transilvaniei” strălucescă în veci.

Er stegarului, sănătate, vigore, vietă îndelungată, și isbēndă în lupta dreptă ai doresce

Papa și Dascalulu din Piatra.

Brașov, 14 (26) Ianuarie 1888.

După cunoscutele interpelațiuni ale lui Helfy și Perczel, privitoare la înarmările Rusiei și la atitudinea guvernului austro-ungar față cu ele, se vorbea multu în dietă și afară din dietă de apropiatul rēșboiu. Cele 19 foi

politice cvotidiane, ce apar în Pesta, variau mereu această tēmă. Și, precum a constatatu raportorul „Agenției Havas”, diarele ilustrate aduceau gravuri, reprezentându tipari de soldați ruși în campanie; în librării s'a espasut o broșură „Rēșboiu la primăveră”, care esplică operațiunile viitoare, cu planuri colorate.

C'unu cuvēntu sufla unu vēntu rēșboinicu în capitala ungară și cercurile politice din Viena criticau aspru procederea deputaților unguři din stānga, care putea să creeze monarchiei dificultăți în afară.

Cei mai multu erau de părere, că ministru-președinte Tisza nici nu va rēspunde la interpelațiunile memorate, deōrece chiar se fi vōitū nu putea să intre în discusiunea cestiunilor puse de cătră interpelanți, cari culminau în cererea ca guvernulu să pretindă categoric dela Rusia, ca să inceteze cu înarmările și să se retragă trupele dela granița galițiană.

Dēr d-lu Tisza totuși n'a vrut să lase să trecă nici această ocaziune spre a dovedi din nou cătu dibăciă posede în a le sucl și resucit tōte așa cum îi vine lui mai bine la socotēla și, după ce și-a luat instrucțiunile dela d-lu Kalnoky din Viena, a rēspuns Sāmbāta interpelanților, secerāndu de astādātă unu sucesu deplinu și neașteptatu, căci atātū Helfy cātū și Perczel au luat la cunoscință rēspunsulu lui, declarāndu-se liniștiti printr'insulu.

Se înțelege, că în împrejurările de față multu n'a putut să dică ministrulu-președinte și ceea ce a disu nu este nou, afară pōte de acelu pasagiu, în care se lapēdă în numele guvernului austro-ungar de ori-ce pōtă de a lāti influența monarchiei în peninsula balcanică, în modu opusū tratatelor, sēu de a nisui se și lārgescă teritorulu.

Tōte aceste pretinse intențiuni ale monarchiei suatū curate minciuni, dīse d-lu Tisza, și admoniā totū odată se nu se dea credēmēntu faimelor și telegramelor din diare, cari potū se aibă și scopulu de a produce neliniștire și scisiune în intru și de a sgudui încrederea reciprocă dintre puterile aliate.

Esistă unu „cineva”, adause d-lu Tisza, în a căruia interesu trebuie să fiā a conturba alianța de pace, sēu celū puținū a sdruncina încrederea între membrii ei și a produce neliniște între popōre.

Nu este însă, a adausu ministrulu președinte, nici celū mai micu motivu de a dubita în buna credință a puterilor aliate pentru sustinerea păcii.

În ceea ce privesc dislocarea trupelor în Rusia și concentrarea lor la granița d-lu Tisza nu vrea să se ndoescă în declarațiunile pacifice ale Tarului și primesc interpretarea rusescă, după care acele pregatiri nu se facu cu scopu de a ataca, dēr numai încātū concede precauțiunea pentru propria siguranță, care impune monarchiei datoria de a lua tōte măsurile,

fără a provoca, pentru asigurarea granițelor sale.

În fine d-lu Tisza mai declară din nou, că alianța puterilor europene centrale este numai o alianță de pace pe basă defensivă și termină cu obicnuita esprimare a speranței, că guvernelor le va succede a sustine pacea Europei.

Era clarū, că d-lu Tisza trebuia să se impună cea mai mare rezervă în discutarea situațiunei politice și acesta au recunoscut și interpelanții, ba Helfy a mersu de astādātă așa de departe încāt a recunoscut că și parlamentulu trehne să se acomodeze cerințelor situațiunei.

Dece este așa, atunci întrebăm ce scopu au avut interpelațiunile rēșboinice făcute cu atāta sgomot. Ce s'a petrecut ca în timpu de două sēptēmāni domni Helfy și Perczel, cari cereau să se adreseze unu felu de ultimatu Rusiei, să devinā atātū de liniștiti și pacnici?

O fōiā vienesă conchide de aici fōrte nemeritū, că politica esternă a monarchiei austro-ungare nu o facu domni Helfy și Perczel și că după tōte aceste nici nu prea merge de a vorbi de o politică „maghiară” orientală în contradicere cu cea austro-ungară.

Faptū este, că politici rēșboinici din Pesta au trebuit să se întōrcă mantaua puținū după vēntulu, ce suflā dela Viena, de unde și-a luat d-lu Tisza informațiunile și că contele Kalnoky împreună cu cercurile decidētore din Viena voiescu să evite deocamdată totū ce ar putē da nascere unui rēșboiu.

Acēstā împrejurare însă nu schimbā nimic din serioșitatea situațiunei, precum nu pōte produce speranțe în sustinerea păcii nici declarațiunea d-lu Tisza, că are încredere nestrāmūtātă în alianța cu Germania.

Prin urmare stāmū totū așa cum amū statū înainte cu două sēptēmāni, când s'au făcutu interpelările, cu singura escepțiune, că astādū șovinisti la Helfy și Perczel s'au mai îmblānditū.

REGULAREA GRANIȚELORU

în

ARDEALU ȘI ROMANIA.

Comisiunea justițiară a camerei deputaților din Pesta s'a ocupat cu proiectulu de lege pentru înarticularea tratatului internaționalu încheiatu cu România, privitoru la regularea granițelor dintre Ardeal și România.

Raportorul Gustav Beksic dīse, că proiectulu are chiamarea să pună capētū certelor seculare de graniță, luāndu-se ca basă granița stabilită în 1793. Guvernulu ungurescu a cedatū astfel de teritorii, despre care guvernulu român a probatū nendoiosu, că aparținū Romāniei.

Ministrii br. Orczy și Fabinyi au vorbit pentru primirea proiectului, care s'a și primitū. Alexius Gyōry a observatū numai, că în tratatū se dīce „granița comună” (adecă cu Austria) de cătră ministrulu de esterne (ceea ce adecă n'ar fi corectū, alta fiindū, după elū, Austria și alta fiindū Ungaria. S'a decistū să se țină sēmă de observarea acestā la facerea raportului.

In cestiunea acesta *partida independenta* și *dela 18* a ținută o conferență. Thaly, Györffy, Madarász, Ugron, cu toții au accentuat, că pactul constituie o vătămă de drept, din cauză că rectificarea granițelor statului maghiar (?) este o cestiune curată internă a Ungariei și prin urmare — nefiind ea o afacere comună — s'a comis o vătămă prin aceea, că desbaterile au fost conduse de comisarii ministrului de estere și nu de „Maghiari”. Au hotărât d'era, să nu primescă proiectul așternut și acesta cu atât mai vortos, pentru-că în textul original francesc *munții de pe hotarele Ungariei, cari au nime unguresci, figurază cu nime valahe*. Partidul va pretinde ca să se așternă dietei convenția, ce încă la 1792 s'a încheiat între Austria și guvernul turcesc în privința cestiunii granițelor.

Mai departe, acestu partidu cere ținerea vechiului obicei, de a se încredința rectificarea granițelor comisiei regnicolare. *Va cere urgent, ca să se ia dispozițiuni prin lege și în privința pagubelor făcute de Valahii în proprietățile unguresci, începând dela 1853 încôce*; va cere acesta cu atât mai vortos, căci guvernul încă în anul 1872 a promis a face acesta. Cu prezentarea în dietă a hotăririlor luate în această conferență este însărcinat Iuliu Györffy.

Aniversarea revoluțiunii polone.

Cu ocaziunea aniversării a 25-a a revoluțiunii polone din anul 1863 s'a dat în Lemberg la 10 (22) Ianuarie sera unu banchetu, la care a asistat unu publicu foarte distinsu. Au fost deputați ai Reichsratului și Landtagului, reprezentanți ai societăților de meseriași, consilieri comunali, studenți de universitate, dela școla politehnică și reprezentanți ai altor societăți. S'a evitat orice demonstrațiã politică. Arhitectul Ianowski a relevat importanța răscolii din Ianuarie. Deputatul Dr. Karl Lewakowski a expus situația politică și poziția Polonilor, închiind cu exclamarea: „Trăiescă patria noastră!” Deputatul Petre Sawa a ținut unu discursu infocat, definind noțiunea de patriã. Inginerul Syroczyński a lăudat meritele luptătorilor pentru patriã dela 1831 și 1848. Unu studentu a vorbit despre cei căduți în luptele din anul 1863, despre cei exilați și deportați. Kubicki a toastat pentru tinerețea polonă și bulgară. Studentul bulgaru Kwaczkow a dat expresiã simpatilor bulgare pentru Poloni. Musica a intonat imnul bulgaru „Szumi Maritza”, la care s'au răspuns prin strigăte de *Jivio!* Președintele societății meseriașilor Skala dișe, că meseriașii poloni stau pe teren național și fiind plini de adorațiã pentru trecut așteptă cu

incredere viitorul. Unu elevu dela academia din Dublany a ridicat unu toast în sănătatea tuturor celor cari se silesc a aplana antagonismul dintre clasa de mijloc polonă, dintre muncitor și nobilime. Serbarea s'a terminat la miezul nopții.

Aniversarea acestei revoluțiunii s'a serbat și în Bucuresci de cătră Poloni de acolo.

SCRILE ȚILEI.

Eri dimineta, Dumineca, s'au duelat, în arena de călărită a cavaleriei din locu, d-lu A. Munteanu, candidat de avocat în Brașov și voluntarul dela husari Ugron, nepotul deputatului Ugron. D-lu Ugron a primit mai multe tăeturi destul de grave, așa că a trebuit să fiã transportat în spitalu. Motivul duelului a fost unu schimb de vorbe între duelanți.

In 16 (28) Ianuarie, d-lu George Dobrin, candidat de avocat în Lugos, a fost promovat ca doctor în științele juridice la Universitatea din Pestă.

Felicităm pe tinerul doctoru.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu publicase în anul trecut două stipendii de câte 400 fl. pentru economia de lapte și stână. Stipendiile s'au dat lui Ionu Chirea din Seliște și lui Sabinu Poponiciu-Barcianu din Rășinari. Celu dintăiu a și plecat în țilele acestea la locul destinațiunii sale, la marele stabilimentu de cășerie de pe moșia Archiducului Albrecht; celu de alu doilea va pleca în curând la cășeria de pe moșia de arendat a statului în Sighetul Marmăției. Numitele stabilimente au fost alese la recomandarea inspectorului economiei de lapte a țerii, Eduard Egan.

La 25 Ianuarie n. poliția din Clușiu opri la gara de acolo deșe lucrători, cari veniseră cu trenul mixtu dela Oradea-mare, sub conducerea șofului lor Pavlic, dela fabrica cu ferăstrău din Ciucea, de unde fugiseră cu bani primiți înainte lăsând în urmă-le și datorii. Notarul de cercu din Ciucea înconștientase telegraficu despre acesta poliția din Clușiu. Cei deșe fură escortați, legați, înderți la Ciucea.

In 1860 se formase în Pesta o societate pentru copii găsiți. Acum s'a descoperit, că *averea* acestei societăți a dispărut fără urmă. Ministrul ungurescu de interne a provocat pe magistrat, spune „Naplo”, să arate ce dispozițiuni s'au luat pentru asigurarea averei reuniuni.

După-ce a dispărut?

In *Chichinda-mare* a fost arestat unu falsificator de bani, anume Petru Kristonovic, calfa de prăvălia, care comandase în Pesta nișe clișeur după unu desemn de bancnote de 1 fl.

Acum câteva țile, unu coșaru (urloier) din *Devabanya* se duse sera târziu într'unu cătăm. Pe drumu fu atacat — precum s'a recunoscut după urme — de doi lupi lângă o cruce, pe care se sui cu ajutorul scării. La strigătele lui după ajutoru neducându-se nime, deși vocea i s'a auțit fiind că se credea că face cineva o glumă, dimineta fu găsită nenorocitul înghetat pe cruce.

Unu pungașu vagabundu fu condamnat de poliția din Clușiu la 8 țile arestat în casa de lucru. În timpul pertractării, pungașul fură și veri în buzunar, de pe mėsă, pipa funcționarului polițienescu, care observă lipsa ei numai după ce pungașul fu dus în arest. Fiind vizitat și găindu-se pipa la el, la întrebarea, că de ce a furat-o, răspuse pungașul: „Ca să-mi trecă de urit.”

Correspondența „Gazetei Transilvaniei”.

Ciöra, la 12/24 Ianuarie 1888.

Prea onorate domnule redactori! In numărul 4 din a. e. alu prețitului diaru „Gazeta Transilvaniei” între scirile țilei, am cetit o notiã despre comuna Ciöra, în care se scrie, că locuitorii români de aici s'au hotărît să cumpere moșia de vëndare a unui proprietaru maghiaru, în care scopu s'a cerut intervenirea unui avocat din Alba-Iulia pentru facerea contractului și s'evșirea intabulării, însă avocatul s'ar fi pus în serviciul unui jidanu, făcându-l să se amestece în lucru, să cumpere moșia și să strice țergul Românilor.

In interesul adevărului, sunteți rugați să binevoiți a da locu în prețitul diaru „Gazeta Transilvaniei” următoarelor rânduri:

E adevăratu aceea, că mai mulți Români din această comună (cam 80 la număr) dimpreună cu subșerul ne-am hotărît să cumpărăm, nu o moșia, ci numai o pădure vecină cu hotarul acestei comune. Am și făcutu țergul cu 8000 fl. v. a. în speranță, că vom ridica bani, căți vom mai avē lipsă, dela vre-o bancă română.

Pentru acestu scopu tocmai subșerul am fost însărcinat din partea cumpărătorilor a face pașii necesari pentru ridicarea împrumutului.

De aceea am cerut intervenirea și sfatul unui avocat român din Alba-Iulia, spunându-i dorința noastră, ba și aceea, că noi banii împrumutați cel mult în 2 ani îi replătim, și numai atunci am vedutu, câte greutate și pedeci ne stau în cale spre a pute ridica unu împrumut.

Deși Cioreni, și mai cu semă doritorii de a cumpăra acea pădure, sunt din frunțașii poporului, la nime cu nimica dator, și cari de nu era anul trecut așa vitregu, fără nici unu împrumut puteau plăti prețulu acei păduri, — totuși

spre a pute lua acuma unu împrumut de vre-o câteva mii, după spusa celui avocat, *ni s'ar urca speșele la vre-o 500—600 fl. v. a.*

Comunicându aceste doritorilor de a cumpăra acea pădure, și mai cu semă acea împrumutare, că vor fi siliți a umbla pre la notari publici pentru legalizarea subșerilor în obligațiuni, — tote acestea nu le-au venit la socotela, de aceea deocamdată am renunțat la cumpărarea pădurei în speranță, că în decursul anului curentu (de nu și-o viri dracul cōda) se o cumpărăm fără de nici unu împrumut, măcar de am jerti ori și ce.

Cumă avocatul a căru intervenire am cerut-o, pus-o fi în serviciul jidanilor ori ba? aceea nu o știu, — despre asta pōte fi corespondentul mai bine informatu ca mine.

Cu deosebită stimă

Basilu Hațeganu,
notaru cercualu.

Repetim ce am diș în Nr. 4 la scirea privitoare la astă afacere; datorii binevoitorilor poporului este, să cerceteze cele petrecute în cestiunea cumpărării pădurei și să îndrepteze lucrurile.

Orațiune.

Din Viena se scrie:

Funcționarii caselor de economiã cislaitane au transmis, prin o deputațiune, o adresă de mulțămire d-lui Nicolae Dumba, primu curatoru alu casei austriace de economii, pentru silințele ce și-a dat în interesul funcționarilor dela casele de economii. Cu această deputațiune, în fruntea căreia a fost redactorul șefu alu gazetei caselor de economii, d. Konrad Mentzel, s'a dus la d. Dumba și o deputațiune de funcționari de pe la alte case de economii de lângă Viena. D. Dumba a primit foarte afabilu deputațiunile, asigurându-lu prin cuvinte cordiale, că și pe viitoru se va sili să apere interesele funcționarilor acestor case. Adresa de mulțămire este lucrată de cei mai buni artiști din Viena. Fila din afară represintă o condică mare, cum se obișnușe în casele de economii, și spre a se vedea pentru ce s'a făcutu acesta dedicațiã, s'a scris în dosul acestei condice, cu litere de aur, fondul pensiunilor.

Balu în Alba-Iulia. — Seratã musicală și Concertu în Brașov.

Jurimea română din Alba-Iulia va arangia unu balu în 28 Ianuarie st. v. (9 Februaru n.) 1888, în hotelul „Hungaria” în folosul ambelor școle române din Alba-Iulia. Inceputul la 7½ ore sera.

Prețulu intrării: de persōnă 1 fl.; de familiã 2 fl. Bilete se pot cãpeta la prăvălia d-lui S. Fogolian și sera la cassă.

In timpul paușei se voru esecuta jocurile naționale „Călușarul și Bătuta” de cătră 13 tineri.

„FOILETONULU GAZ. TRANS.”

(4)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelã istorică

Anulã 104 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

La această vedere sãlbatică, der care ar fi induioșat și pietrele, inima Romanului se mișcă. Elu își plecã mâna cu încetul pe capul unu copil și, trist, rãmase pe gânduri. Departe, în fundul mîinți, vedu drumul Spaniei unde era crescutu, își vedu copilãria, vedu umbra Romei, imensă, colosală... și în acea țcere de așteptare mâna i se ridică de pe capul copilului, și cu ea întinsă roști profeticu:

— Roma!... Roma!...

Apoi, desfăcându-se din grãmada femeilor, se apropiã de Decebalu:

— Nu se pōte, Rege! Vrei pace?

Sunt venit aici să inchei cu tine pace. Tu mai chemat, nu Roma n'a trimesu.

Pregătește-ți toporele să-ți dăremi turnurile Archidavei, Drobetei, Patavisei, Zarmizirgei și Zarmizegethusei! Chiamă-ți boerii plaiurilor și țile se trimeatã gonac după meșterii cei mari țidari, ca să-i dai Romei înderțu! Stringe șerbii ce ai luat legiōnelor nostre, și dă-i Romei înderțu! Stringe armele și aquilele ce ai luat flamurilor nostre și dă-le Romei înderțu! Desgrōpă-ți aurul și adu-lu Romei. Leagă-ți chica, tae-ți-o, și trimite-o Romei! Intorțe-ți busduganul în jos, mōe-ți genunchile, și cad înaintea Romei!...

Decebalu, cu buzduganul sub brațulu stingu și cu pumnul dreptu sub barbă, asculta... După cãva timp, își întorse fața dela Longinu și plecã încet spre tuiurile ôstei lăsându-lu singuru. O dată cu elu se mișcarã toți cei de față. La cãțva pași Regele se opri:

— Te lasu să te gândești, dișe elu,

și plecã cu toți curtenii spre partea cealaltă a pădurii, unde îi era locul de popas. Tōtă ostășimea se îndreptã într'acolo, pãrșindu cu totul pe Longinu, care chiar decã ar fi vrut să fugă, n'avea încotro, fiindcă se rãmase.

III.

Peste unu ciasu apunea sōrele. Rațele sale lungi strãbateau prin frunțitul tremurător alu mestecănilor, aternând de plasele strãvedii cu care painjini țesurã totu vënduhul dintre trunchiuri, o pulbere de lumină aprōpe rece, ca cea de ernă. Era linisce. Nu se aușeau de cãtu buhai dela cotig mugindu prin codru, la pășune, ori semnalele de ôste sunând unele din cornuri rēsucite, altele din tuburi și buciume, altele din scãnduri uscate de ștejaru în care se lovea cu ciocane de lemn.

Longinu se aședã pe trunchiul de la piciorle tronului lui Decebalu, pe când cubiculariul seu sta la o parte, așteptându să-i dicã stăpanul o vorbă. Șermanul Romanu, decã acum făcea serviciul unu sclavu pe lângă Longin, elu de născut era născut omu liberu și numera în a patra armatã consulară, în legiunea Ruliană ca *hastatus* seu pedestru. Fusese datu de împăratul pe lângă Longinu, ca unlu ce se deosebise în lupta dintăiu cu Dacii.

Din locul unde ședeau ei, se vedea

printr'unu gātu de limpedișu, fundul taberei dașe.

— Hei, Picene, Picene, scumpã libertatea!... dișe Longinu cu durere. i — Scumpã, stăpâne... Der putem să fugim.

— Nu putem, respunsu Longin. Mai întâiu nu putem, fiindcă nu fugu; și apoi nu putem, fiindcă nu putem. Numai decãtu te-ai rētaci prin păduri, și sãlbatecii aceștia te-ar ajunge de pe urmă...

— Ca nēcazul, dișe soldatul.

— Hei, Picene, der ce deosebire!... Ia privește-i, dișe Longinu, arătându cu mâna spre taberã...

— In câte patru armatele împăratului, în 40,000 de omeni pedestri, n'ai gâsi nici unlu, stăpâne, așa de neputinciosu...

— Nu dice vorbă mare, Picene... Sunt sãlbateci și goi, der nu sunt neputincioși. Pielea ta pōte își aduce aminte...

— Nimicu, dișe soldatul cu dispreț. Nu au ajuns încă sãlbatecii să n'atingă.

— Ești mândru, Picene, și în bu

